

مصوبات و اهم مطالب مطرح شده در جلسات کمیته حقوقی و سیاسی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی

جلسات کمیته حقوقی و کمیته سیاسی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی به صورت جداگانه صبح روز سه شنبه مورخ 1398/11/1 و عصر روز چهارشنبه مورخ 1398/11/2 به ریاست آقایان علوی سرپرست معاون حقوقی و ایروانی معاون سیاست خارجی و امنیت بین الملل شورای عالی امنیت ملی با حضور نمایندگان وزارت متبوع، ستاد کل نیروهای مسلح، قوه قضائیه، دادستانی کل کشور، وزارت اطلاعات، معاونت حقوقی و مرکز امور حقوقی بین المللی ریاست جمهوری، دانشگاه دفاع ملی، سازمان هواپیمایی کشوری و دادستان نظامی تهران برگزار شد.

الف) اهم مصوبات جلسه کمیته حقوقی شورای عالی امنیت ملی:

1. تاکید بر اشتباه انسانی غیر عمد و تلاش برای اینکه این سانحه به عنوان یک خطای سیستمی معرفی نشود؛
2. ارتباط با خانواده ها و رعایت جنبه های انسانی، رعایت عدالت و عدم تبعیض در پرداخت غرامت؛
3. کمیته ای با مسئولیت وزارت امور خارجه و با حضور نمایندگان سازمان هواپیمایی، ستاد کل نیروهای مسلح، دسرای نظامی و واجا موضوع را از نظر حقوقی به ویژه در مواجهه با نهادهای بین المللی مدیریت کند.
4. کنترل و مدیریت اطلاعاتی تیم های سایر کشورها که در ایران حضور دارند.

ب) اهم مصوبات جلسه کمیته سیاسی شورا:

1. تاکید بر فنی بودن موضوع، ضرورت کار با اوکراین و تلاش برای جلوگیری از سیاسی - بین المللی شدن آن؛
2. تعیین تکلیف سریع مسئله غرامت و پرداخت آن؛

3. تفکیک رسیدگی کیفی (در دادرسی نظامی) از رسیدگی حقوقی در خصوص پرداخت غرامت؛
4. تصمیم گیری در خصوص جعبه سیاه باید به نحوی باشد که بهانه به آنها دست ندهد.
5. اطمینان بخشی برای حفظ صنعت هوانوردی کشوری
6. ضرورت کسب اطمینان از علت حضور و ادامه حضور تیم های سایر کشورها (به ویژه کانادایی ها) در ایران
7. در خصوص بازدید خانواده ها و بازماندگان قربانیان سانحه از محل سقوط هواپیما با توجه به آثار التیام بخش آنها، ملاحظه ای وجود ندارد (واجب همکاری و هماهنگی لازم را انجام دهد).

ج) اهم مطالب مطروحه از سوی نماینده وزارت متبوع (مدیرکل حقوقی بین المللی)

- حفظ ماهیت فنی موضوع و تلاش برای حل آن از طریق نهادهای تخصصی ذی مدخل به ویژه سازمان هواپیمایی.
- ضرورت کار همه جانبه با اوکراین به عنوان طرف اصلی موضوع و تسریع در حل و فصل کلیه مسائل به ویژه پرداخت غرامت بر اساس استانداردهای بین المللی با هدف جلوگیری از پیچیده و سیاسی - بین المللی شدن موضوع از جمله با ورد احتمالی شورای ایکنائو و اتخاذ تصمیمات ماهوی در این رابطه؛
- لازم است در اسرع وقت با طرف اوکراینی در خصوص میزان و نحوه پرداخت غرامت تفاهم کنیم.
- با توجه به درخواست های رسمی دادستانی اوکراین از کشورمان برای معاضدت قضایی در چارچوب موافقتنامه همکاری های قضایی فیما بین (1383)، لازم است همکاری مناسبی با رعایت مجموعه ملاحظات با طرف مقابل داشته باشیم.
- لزوم تفکیک میان رسیدگی کیفی (در دادرسی نظامی) و پیگیری های حقوقی به ویژه پرداخت غرامت و عدم تبعیض میان ایرانیان و

غیرایرانیان، اینکه دادستان نظامی تهران معتقد است کلیه مسائل مربوط به تحقیق و رسیدگی در صلاحیت ایشان است؛ می تواند موجب تطویل و پیچیدگی موضوعات مانند پرداخت غرامت شود

– در مورد جعبه سیاه، لازم است در اسرع وقت تصمیم گیری شود. تعلق در خصوص آن موجب فضا سازی علیه کشورمان خواهد شد. زمینه های بروز آن از هم اکنون قابل رصد است.

– در صورت عدم مدیریت صحیح، موضوع قابلیت تبدیل شدن به یک اختلاف بین المللی را دارد. امکان طرح موضوع در شورای ایکائو وجود دارد. در صورتی که شورا به عنوان مرجع شبه قضایی به استناد ماده 84 کنوانسیون شیکاگو ورود نماید، می توان از تصمیم آن نزد مرجع داوری یا دیوان بین المللی دادگستری (ICJ) تجدید نظرخواهی نمود.

اهم مطالب مطرح شده از سوی نمایندگان سایر دستگاهها:

– صرفاً زمانی که نهاجم موشکی و هوایی قطعی باشد، وضعیت زرد و قرمز اعلام و براساس آن فضای کشور باید بسته شود. چنین وضعیتی در روز سانحه وجود نداشته است (ستاد کل).

– باید مراقبت کرد که به بهانه سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی به صنعت هوانوردی کشورمان فشار وارد ننمایند. در صورت عدم مدیریت صحیح، ممکن است با دلایل و بهانه هایی چون **Conflict Zone**، عدم اقتدار دولت و ضعف همکاری بین بخش کشوری و لشکری، به صنعت هوانوردی فشار وارد نمایند. (سازمان هواپیمایی)

– به لحاظ اسناد بین المللی و قانون هواپیمایی کشوری، صلاحیت بررسی و خوانش جعبه سیاه (FTR) با دولت محل سانحه می باشد. موارد عدم همکاری در اسناد بین المللی مشخص شده است. در صورت تعلق و طولانی شدن فرآیند بررسی جعبه سیاه، برخی کشورها فضا سازی خواهند کرد. (سازمان هواپیمایی)

– در صورتی که در پرداخت غرامت استانداردهای بین المللی را رعایت کنیم اعتماد شرکت های هوایی متصدی حمل و نقل بیشتر جلب خواهد شد. **(سازمان هواپیمایی)**

– مفاد و ترتیبات کنوانسیون ورشو و کنوانسیون مونترال بر نحوه تعیین و میزان پرداخت غرامت و جبران خسارت به قربانیان و زیان دیده گان از سوی متصدی حمل و نقل حاکم است و می تواند به عنوان مبنایی برای پرداخت غرامت از سوی ثالث مسئول مدنظر قرار گیرد. ایران عضو کنوانسیون ورشو می باشند. اوکراین در کنوانسیون مونترال عضو است. **(مرکز امور حقوقی بین المللی ریاست جمهوری)**

– برخی از کشورهای دخیل (به ویژه کانادا) اساسا دنبال حل مسئله نبوده، بلکه به دنبال سیاسی و بین المللی کردن موضوع و تطویل و پیچیده کردن آن با هدف فشار به ج.ا. ایران هستند **(وزارت اطلاعات)**

– با توجه به اینکه مباشر نظامی بوده؛ صلاحیت با سازمان قضایی نیروهای مسلح است. به علاوه، صلاحیت اضافی برای رسیدگی به تمام مسائل حقوقی مربوط را داریم. نظر جناب آقای رئیسی نیز همین است. هفت تیم کارشناسی برای بررسی موضوع تشکیل شده است. بر اساس پروتکل های نظامی، همه تحقیقات جنبه محرمانه دارد و امکان همکاری با اوکراین نداریم. فقط در بازخوانی جعبه سیاه می توانند مشارکت داشته باشند **(دادستان نظامی تهران و مسئول قضایی پرونده)**